

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020–2021**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE**

Testul 13

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL **(60 pont)**

A.

1. Explicit informații vizualizării a szövegből. Helyes válasz: c. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. **5 pont**
2. Explicit informații vizualizării a szövegből. Válasz megfogalmazása a következő részlet információi alapján: „Az egérvárak olyan építmények, amik önmagukban alkalmasak, vagy amiket mi teszünk alkalmassá kistrágcshalók beköltözésére, ahol a kisemlősök megépíthetik száraz növényi szálakból álló fészkeiket, s melynek közelében a táplálékukat is megtalálják.” **5 pont**
3. A mondatok tartalmi és logikai kapcsolatának felismerése. Helyes válasz: b. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. **4 pont**
4. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. Egérvár építésére használhatunk farönköket, esetleg kisebb-nagyobb köveket.	x	
b. Az egérvárak nagyobb méretű rágcsálók befogadására alkalmasak.		x
c. A baglyok kemény teleken, tartós hóterheléskor veszik igazán hasznát az egérváraknak.	x	
d. Az egérvárakat ajánlatos szétbontani tavasszal.		x
e. A baglyok és a macskák gondoskodnak arról, hogy az egérvárak lakói ne szaporodjanak el túlságosan.	x	

5 pont

5. Konkrét információk vizualizării a szövegből. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válasz:

1.	e.
2.	c.
3.	b.
4.	a.
5.	d.

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: Ha bagolytetőt kellene készítenem, különböző méretű farönköket, esetleg kisebb-nagyobb köveket gyűjtenék, vagy egérvárrá alakítanék egy fából készült, alul

nyitott szekrényes komposztálót. A bagolytető-egérvár bejárati oldalánál legalább egy-két méter széles sávban megtisztítanám a növényzettől a talajt, hogy itt ősztől tavaszig énekesmadár-talajtetőt tudjunk működtetni. Az elkészült várba néhány marék napraforgómagot szórnék, majd a tél beköszöntével egyre többféle táplálékot. Érvényes, a szöveg megfelelő információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **6 pont**

B.

1. Tényállítások és hipotézisek/vélemények megkülönböztetése. Tényközlő, illetve véleményt kifejtő mondat megfogalmazása. Minden helyes mondat 2 pontot ér. Lehetséges válaszok:

a. Tényközlés: Az egérvárakat a baglyok elsősorban igazán ínséges időben, nagy hidegben és tartós hóterheléskor használhatják.

b. Véleményt kifejtő mondat megfogalmazása: Az egérvár építése izgalmas kísérlet lehet a család számára. **4 pont**

2. Belső szóalkotás: szóösszetétel. Szóösszetételek jelentésbeli viszonyai. Minden érvényes szómagyarázat 2 pontot ér. Lehetséges válaszok:

Bagolytető: baglyokat etető építmény; baglyok etetésére alkalmas hely.

Bagolyfaj: a baglyok egy fajtája

Bagolyvédelem: baglyokat védő/ a baglyok védelmét célzó/ szolgáló tevékenység **6 pont**

3. Beszédcselekvések és beszédaktusok nyelvi markerei. Minden, a kontextusba beleillő kérdés 2 pontot ér. Formailag, regisztrüket tekintve megfelelő kérdések megfogalmazása. Minden helyes kérdés 2 pontot ér. Lehetséges kérdések: Melyik a legnehezebb időszak a baglyok számára? A madáretetési időszak beköszöntéséig mivel lehet táplálni a baglyokat? **4 pont**

4. Jelentés és kontextus. Jelentéstani kapcsolatok: poliszémia. Minden helyes mondat 2 pontot ér. Lehetséges válaszok:

Múlt idejű igék	Melléknévi igenevek
<u>A komposztáló nem erre a célra készült.</u>	Egérvárrá alakíthatóak a fából készült , alul nyitott szekrényes komposztálók is.
<u>Eltelt három hét is, mire a mester megépített egyetlen falat.</u>	Az így megépített fészkek biztonságot nyújtanak lakóiknak.
<u>A rendetlen gyerek minden hulladékot szétdobált.</u>	Ügyelünk arra, hogy a környezetünkben ne legyen gondatlanul szétdobált szerves hulladék.

6 pont

5. Az események szereplőire való utalások nyelvi eszközeinek azonosítása: deiktikus szerepű mutató névmás. Minden helyesen azonosított kifejezés/szó 1 pontot ér. Helyes válaszok:

... így ezek gyorsabban fedezik fel és lakják be az egérvárat → ezek = a közelben élő egerek és pockok

... hogy a kistrágcsőknak legyen elég ideje belakni ezeket; → ezeket = az újonnan létesített egérvárakat

... erről a baglyok és a macskák is gondoskodnak → erről = nem kell tartanunk a rágcsálók elszaporodásától

Ezt a hagyományos, háztájiállat-tartó paraszti életmód a gyakorlatban is igazolta. → ezt = nem fognak betelepüdni a számukra sokkal zavartabb lakásba sem. **4 pont**

6. Különböző kommunikációs szempontoknak (beszédhelyzetnek és beszédszándéknak) megfelelő mondatok alkotása. Minden mondat 2 pontot ér. Lehetséges válaszok: Figyelmeztetést kifejező mondat: Óvakodjatok az egérváraktól! Tiltást kifejező mondat: Bármilyen lakályosnak is tűnik, ne költözzetek be! Érzelmet kifejező mondat: Ó, szegénykéim, még valami bajotok esik! **6 pont**

II. TÉTEL (30 pont)

1. Rövid válasz megfogalmazása. A nézőpont megadása 2 pontot, a megfelelő szövegrészek kiemelése 1-1 pontot ér. Bármilyen, a szempontoknak megfelelő szövegrészlet kiemelése elfogadható. Lehetséges válasz: A szövegben egy (iskolás) gyerek nézőpontja érvényesül, aki maga is részese, átélője az eseményeknek, ezért E/1-ben mesél. Lehetséges példák: meglódult képzeletem, barátom botot keresett, fióka nézett rám, megfogjam és becsúsztatssam kabátom öblébe, leckém sem csináltam meg. **4 pont**

2. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése, gondolatok értelmezése és összefoglalása. Minden helyes értelmezés 2 pontot ér. Lehetséges válaszok: a kakukk már májust kiáltott – május volt; megijedni se értünk rá – olyan gyorsan történt minden, hogy megijedni se volt idő; aznap este nem ízlett a vacsora – valójában nem a vacsorával volt baja, hanem nagyon rosszul érezte magát amiatt, hogy a bagolyfiókat elszakította az anyjától. **6 pont**

3. Információk, gondolatok értelmezése a szöveg alapján. Lehetséges válasz: A történet szereplője egy olyan városi fiú, aki szeret a természetben kószálni/ csatangolni, és ismer is azt. A villámsújtotta fa mellett beigazolódik sejtése, és maga is nagyon megriad a hirtelen előbukkanó bagolytól. Tájékozott a baglyok tekintetében, és bár sejtí, hogy nem helyesen cselekszik (érzi, amint titkos szemek figyelik a sűrűből), mégis kiveszi a bagolyfiókat a fészekből, és hazaviszi. Otthon próbál gondoskodni a fiókáról (vattából fészket készít, eteti), de lassan-lassan érzi, hogy nem cselekedett helyesen. Este már a vacsora sem ízlik neki. A büntudat mardossa. Gondolatai az erdőben járnak, sajnálja az anyamadarat. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

4.

- Témához való igazodás:
 - Az események részletező, kifejtett bemutatása (a történet lehetséges folytatásának felvázolása) – 3 pont, a megadott téma részleges bemutatása – 2 pont, kísérlet a megadott téma bemutatására – 1 pont.
 - A szöveg információira való utalás – 2 pont.
- Az elbeszélő szöveg sajátosságainak betartása: Az elbeszélő szöveg sajátosságainak minél pontosabb követése (események időrendben való bemutatása, egyes szám első személyű elbeszélés, elbeszélői nézőpont, elbeszélés hangneme, ritmusa stb.) – 5 pont; az elbeszélő szöveg sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.
- Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0-1 hibatípus – 5 pont, 2-3 hibatípus – 3 pont, 4-5 hibatípus – 1 pont, több mint 5 hibatípus – 0 pont. **15 pont**

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.